

רצח בניינים

גלגוליו החינוך הסדיר בבית-הספר היסודי, בנימנסיה, בצה"ל וכמשטרה.

כשאמרו לו כי להרוג כל ערבי על-פי פקודה איננו רוצה, אלא פשוט הריגה, הוא היה בטוח שזה נכון.

באותו חודש בו נתקיימה אותה שיחה בכיתה א' בחיפה, ובו מסר העד דויד גולדפלד את עדותו בירושלים, שידר הרדיו הרשמי של מדינת-ישראל תוכנית בשם אני איש המגן מאת דויד ריבלין, לכבוד יום-העצמאות.

תוכנית זו תיארה, כביכול, את תולדות ההגנה מאז העלייה הראשונה. מסתבר כי מאז ומעולם, עוד בימי התורכים, עמדו היהודים מול "השודדים הערביים", הפורעים הערבים, "הערבי השודד והרוצח", וכי הדבר לא השתנה עד עצם היום הזה.

סמוך לאותו יום מחק העורך של אותה תחנה סרט שעליו הוקלטה תוכנית אחרת — תוכנית של שירים עבריים. גרם למחיקה הי שיר הפציפיסטי "אל תתנו להם רובים", שי

או מעבר לגבולותיה. הם אנשים שהוא שומע עליהם ברחוב, ליד שולחן המשפחה או ליד מקלטה-הרדיו.

המשקע הזה אינו נעלם. במרוצת השנים, מתקשרים הרשמים הילדותיים עם דפוסים פוליטיים מוצקים וברורים. הערבי הוא אויב, את הערבי צריכים להרוג.

תחילה היתה זאת מלה ילדותית. עתה זה מושג מבוגר וקטלני.

★ ★ ★

ק עדות המזעזעת ביותר שנשמעה עד כה במשפט בכפר-קאסם היתה זו של דויד גולדפלד, שהשתתף בי פעולה בליל-ההוצעה. גולדפלד לא נאשם בשום עבירה, אינו להעמיד פנים. הוא הביע את רחשי לבו בגילוי מוחלט, בתמימות העילאית של אדם היודע שהוא צודק.

גולדפלד הוא צבר, בן 21 וחצי, איש ירדן שלם וכפרי-סכא, בוגר הכיתה הששית של הגימנסיה. אין ספק שהוא אופייני לרבבות צעירים אחרים כמוהו.

עורך-הדיון חסיד: האם נכון הוא שבמשך כל ימי חייתך, אתה נולדת בארץ, הוחדרה בך ההרגשה שהערבים הם אויביה של מדינת-ישראל?

הער: כן.

חסיד: הוחדרה בך ההרגשה הזאת, ובין היתר במשמר הגבול. הוחדרה בך הרגשה זו גם במשמר-הגבול?

הער: כן.

חסיד: האם קיבלת איוו הסברה על מדיניות הממשלה כלפי המיעוט הערבי בארץ?

הער: לא באופן מיוחד. קיבלתי מהעתונים.

חסיד: האם קיבלת בצה"ל איוו הסברה על מדיניות הממשלה כלפי המיעוט הערבי בארץ?

הער: אינני זוכר.

חסיד: קיבלת אי-פעם במשמר-הגבול או בבסיס-האימוניס הסברה כזאת?

הער: לא.

חסיד: האם נכון הוא שבהרגשתך שלך על המיעוט הערבי לא היה אי-פעם הבדל לגבי אותה התודעה, שהערבים הם אויבים בארץ ומעבר לגבול?

הער: כן.

חסיד: אתה עשיתי הבדל בעמדתך (על גייס חמישי) בין ערבים הנמצאים במדינה לבין אלה הנמצאים מחוצה לה?

הער: לא עשיתי שום הבדל.

חסיד: האם נכון שהרגשת שאם לא תבצע את הפקודה (להרוג כל ערבי בכפר-קאסם שנראה מחוץ לביתו), אתה תבגוד באותה הרוח שחונכת עליה בצה"ל ובמשמר-הגבול?

הער: כן.

התובע, סגן-אלוף דויד: אילו היית עובר ברחוב ביפו, בזמן המלחמה, ונפגש בערבי, היית יורה בו?

הער: אני לא יודע.

השופט הלוי: אילו היה קורה לך (בכפר-קאסם) מקרה שאחריו שעה 5 (שעת כניסת העוצר לתוקפו) היתה אשה קוראת לך "יא חוגגה" או משהו כזה, ואתה היית בטוח שהיא לא מסוכנת, והיא לא מסוכנת את-הבטחון, אלא סתם קוראת לך ושואלת משהו, או היתה מבקשת ממך להרשות לה לעבור לביתה, ואם זה היה בשעה 5.20 לדוגמה. אילו ראית אשה כזו במרחק 10 מטר, והיא היתה פונה אליך בבקשה להרשות לה להיכנס לביתה, מה היית עושה?

הער: לא הייתי נותן לה להיכנס.

השופט הלוי: מה היית עושה?

הער: אילו היתה ברחוב, הייתי יורה בה.

השופט הלוי: אבל במרכז הכפר, במקום בו עמדת היית רואה שאין סכנה, אלא סתם מישהו, מתוך טעות או שלא ידע על העוצר, פונה אליך ורוצה לעבור את הרחוב ברשותך. השאלה היא אם אתה בכל אופן היית הורג כל אחד, או היית מבדיל והיית במקרים מסויימים לא הורג.

הער: לא הייתי מבדיל.

השופט הלוי: לא היית שוקל שום דבר?

הער: לא.

השופט הלוי: היית הורג כל אחד?

הער: כן.

השופט הלוי: גם אם זו אשה, ילד?

הער: כן.

השופט הלוי: כל מי שאתה רואה, אתה הורג?

הער: כן.

★ ★ ★

כ אן לא מדבר אדם יוצא-דופן. כאן לא מדבר עולה חדש, הרווי עדין אחידה של רדיפות ופוגרומים.

פה מדבר האדם העברי החדש, ילד הארץ, יצור החיים החופשיים, צעיר שעבר את כל

ב יתי-הספר הממלכתי היסודי של מדינת-ישראל. ה- מקום: מרכז הישוב החתיק, חיפה. הנפשות: ילדי כיתה א', בני המעמד הבינוני ובנותיו. הזמן: למחרת יום-העצמאות, תשי"ז.

הנושא: סיכום הרשמים של יום-העצמאות. כל הילדים מדברים רק על דבר אחד: המיצעו של החיילים. המורה משתדלת להביא אותם בלי משים לכלל הכרה שהצבא הוא רק אחד מיסודות העצמאות, וכי המשק החלוצי חשוב לא פחות.

המורה: מה יותר חשוב, ילדים — החייל או האיכר? מי חשוב שהחייל חשוב יותר?

כל הילדים מצביעים.

המורה: מדוע?

ילד: מפני שלחייל יש רובה, והוא יכול להרוג, ולי איכר יש רק את, והוא לא יכול להרוג.

כל הילדים מסכימים, חוזרים בנוסחות שר- נות על הרעיון המרכזי: חשוב זה שהורג ערבים.

בישראל -

המורה משתדלת להעביר את השיחה בהדרגה לפסים אחרים, לעורר את הילדים להכרת חשיבותו של החלוץ.

המורה: מי חשוב שגם האיכר חשוב?

כמה ילדים מצביעים, בהיסוס מה.

המורה: מדוע אתה חשוב כן, זני?

ילד: מפני שאם לא יהיה איכר, אז לא יהיה לחייל על מה להגן.

★ ★ ★

ל פני שנמשך במאמר זה, מוטב שנעצור לרגע קט לצורך אזהרה. הנושא הזה כאוב מאד. הוא חשוב יותר מכל נושא אחר בארץ, חשוב יותר ממהות המשטר ומדד יוקרה-ממתי. הוא נוגע למהות העם, לדמות האומה העב- רית בעוד שנים מספר. על כן מוטב שנשכח לשעה קלה את כל דעותינו הקדומות, את אלה ואחר גורמי הקינטור וההקנטה, את הטענות ההרדיות וההאשמות ההרדיות. הי דבר נוגע לכלולנו.

אותם ילדים טובים לא למדו מעולם בכיתתם שחשוב להרוג בכלל, ושחשוב להרוג ערבים בפרט. הם זכו להת- תן דוקא בידי מורה צעירה, רחבת-אופק ופחות-עניינים. בכל זאת דיברו כמעט בדיוק כמו חבריהם, המתחנכים בידי מורים שחובי-מחשבה ואכולי-שינאות.

חולית "העולם הזה", שיצאה השבוע לבדוק את הדבר ולברר את דעתם של ילדים משכי- בות שונות, זכתה אף היא לתשובות דומות (ראה עמודים 76-7).

אמנם מתחנכים חתיקים יסבירו, בצדק, כי טבעם של יל- דים בגיל זה להתלהב מהריגת אנשים. דמיונם אינו מצויר להם את שפית-הדם כדבר ממש. אולם ישנו הבדל אחד: הילד האמריקאי או האיטלקי החושב על "להרוג", מחשבתו מכוננת לעבר אינדיאנים או שודדיים, גאנגסטרים או אנשי- מאדים.

הילד הישראלי, החושב על הריגת ערבים, חושב על דבר מסוים מאד. הערבים האלה, שהוא מדבר עליהם, אינם יצורי-הדמיון. הם אנשים ממשים, החיים בתחומי המדינה,

- ובמצריים -

חזר עליידי נתן אלתרמן באחד מגלגוליו הקודמים, שיר זה, כך סבר העורך, אינו מתאי אם לרוחה של מדינת ישראל.

★ ★ ★

א זרחים טובים יכולים להרגיע את עצמם במחשבה כי יש הבדל עקרוני בין הריגת ערבי בכפר-קאסם לבין הריגת יהודי בתל-אביב. אין אשליה מסוכנת יותר.

הרובה ששימש לרצח בקיביא, לא הפך מי עצמו ללולב כשחזר לצד זה של הגבול.

באותו חודש שכבר הזכרנוהו, בימים האחרונים לפני יום-העצמאות, עמד הנאשם דן שמר לפני השופטת שמיר בעתן רצח. הצנתן-לשעבר שמר נאשם בזה שנהג בגינם אשר הוביל בליל הרצח את הצנתן-לשעבר זאב אקשטיין, אשר ירה בד"ר ישראל קסטנר. חבר שלישי באותה מחתרת, הצנתן-לשעבר אריאל אלישחילי, העיד נגדו.

לא נחזור עתה לחיכוך העגום על השאלה מי כיוון את צעדי הרוצחים, ובשליחות מי הם פעלו. נסתכל לרגע קט באיש דן שמר עצמו.

הנה צעיר נמוך-קומה, בלונדי, בן ממוצעי להורים טובים וממוצעים, שאינו שונה במי אומה מרבבות צעירים שהתחנכו כמוהו בי כיתיהספר וביחידה הקרבית.

לפי עדותו של שמר, היה כל הענין פשוט מאד. חברו אקשטיין בא אליו ואמר שצריכים לרצוח מישהו. שמר לא התעניין במיוחד בזהות האיש שיש לרצוח. הוא לא שאל הרבה מדוע יש לרצוח אותו. מישהו אמר שיש לרצוח, וזה הספיק. הוא הסכים בלי התרגשות, כמעט בהיסח- הדעת.

בערב הגורא היתה לשמר פגישה עם בחורה. על כן קבע לעצמו תוכנית כזאת: אם תבוא הבחורה, ילך עמה לתיאטר- רון. אם לא תבוא, ימלא אחר בקשתו של אקשטיין.

הבחורה לא באה. לדן שמר היה פנאי. לא היה לו מה לעשות באותו ערב. לכן הלך לעי- (המשך בעמוד 19)

★ ★ ★